

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (μονομελούς)
της 21ης Ιουνίου 2000 *

Στην υπόθεση T-537/93,

Herve Tromeur, κάτοικος Fuzunec (Γαλλία), εκπροσωπούμενος από τους C. Larzul και F. Buffet, και στη συνέχεια από τον A. Delanoé, δικηγόρους Rennes, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο του A. May, 398, route d'Esch,

ενάγων,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενου από την A. M. Colaert, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενη από τον M. Núñez Müller, δικηγόρο Αμβούργου, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον A. Morbilli, γενικό διευθυντή της διευθύνσεως νομικών υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, 100, boulevard Konrad Adenauer,

και

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον G. Berscheid, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενο από τον M. Núñez Müller, δικηγόρο Αμβούργου, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον C. Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

εναγομένων,

που έχει ως αντικείμενο αγωγή αποζημιώσεως, κατ' εφαρμογήν των άρθρων 178 και 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρων 235 ΕΚ και 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ), για τις ζημίες που έχει υποστεί ο ενάγων λόγω του ότι εμποδίστηκε να εμπορευθεί γάλα, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13), όπως συμπληρώθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1371/84 της Επιτροπής, της 16ης Μαΐου 1984, για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της συμπληρωματική εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68 (ΕΕ L 132, σ. 11),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(μονομελές)

με δικαστή τον R. M. Moura Ramos,

γραμματέας: J. Palacio González, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 28ης Ιανουαρίου 2000,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Κανονιστικό πλαίσιο

1 Το Συμβούλιο, αντιμετωπίζοντας το 1977 πλεόνασμα παραγωγής γάλακτος εντός της Κοινότητας, εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1078/77, της 17ης Μαΐου 1977, περί καθιερώσεως καθεστώτος πριμοδοτήσεων μη εμπορίας του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων και μετατροπής των αγελών βοοειδών γαλακτοπαγωγής (ΕΕ L 131, σ. 1). Ο κανονισμός αυτός παρείχε στους παραγωγούς τη δυνατότητα να αναλάβουν δέσμευση περί μη εμπορίας γάλακτος ή περί μετατροπής των αγελών για περίοδο πέντε ετών, έναντι καταβολής πριμοδοτήσεως.

2 Παρά την ανάληψη τέτοιων δεσμεύσεων από μεγάλο αριθμό παραγωγών, το 1983 εξακολούθησε να υφίσταται πλεόνασμα παραγωγής. Γι' αυτόν τον λόγο, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 856/84, της 31ης Μαρτίου 1984 (ΕΕ L 90, σ. 10), για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1968, περί κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ ειδ. εκδ. 03/003, σ. 13). Με το νέο άρθρο 5γ του εν λόγω κανονισμού θεσπίστηκε «συμπληρωματική εισφορά» για τις παραδιδόμενες από τους παραγωγούς ποσότητες γάλακτος που υπερέβαιναν μια «ποσότητα αναφοράς».

3 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13), καθόρισε την ποσότητα αναφοράς για κάθε παραγωγό βάσει της παραδοθείσας κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς παραγωγής, ήτοι του ημερολογιακού έτους 1981, υπό την επιρύλαξη της δυνατότητας των κρατών μελών να

επιλέξουν το ημερολογιακό έτος 1982 ή το ημερολογιακό έτος 1983. Η Γαλλική Δημοκρατία επέλεξε ως έτος αναφοράς το 1983.

- 4 Οι δεσμεύσεις περί μη εμπορίας που ανέλαβαν ορισμένοι παραγωγοί στο πλαίσιο του κανονισμού 1078/77 κάλυπταν τα έτη που είχαν οριστεί ως έτη αναφοράς. Επειδή κατά τη διάρκεια των ετών αυτών δεν παρήγαγαν γάλα, δεν μπόρεσαν να λάβουν ποσότητα αναφοράς ούτε, κατά συνέπεια, να διαθέσουν στο εμπόριο ποσότητα γαλακτος απαλασσομένη της συμπληρωματικής εισφοράς.
- 5 Με αποφάσεις της 28ης Απριλίου 1988, 120/86, Mulder (Συλλογή 1988, σ. 2321, στο εξής: απόφαση Mulder I), και 170/86, von Deetzen, (Συλλογή 1988, σ. 2355), το Δικαστήριο έκρινε ανίσχυρο τον κανονισμό 857/84, όπως συμπληρώθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1371/84 της Επιτροπής, της 16ης Μαΐου 1984, για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68 (ΕΕ L 132, σ. 11), με την αιτιολογία ότι παραβίαζε την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.
- 6 Προς εκτέλεση των αποφάσεων αυτών, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 764/89, της 20ής Μαρτίου 1989, για την τροποποίηση του κανονισμού 857/84 (ΕΕ L 84, σ. 2). Κατ' εφαρμογήν του νέου αυτού κανονισμού, οι παραγωγοί που είχαν αναλάβει δεσμεύσεις περί μη εμπορίας έλαβαν ποσότητα αναφοράς που αποκαλείσθηκε «ειδική» (αποκαλούμενη επίσης «ποσόστωση»).
- 7 Η χορήγηση της εν λόγω ειδικής ποσότητας αναφοράς εξηρτάτο από διάφορες προϋποθέσεις. Ορισμένες από τις προϋποθέσεις αυτές, οι οποίες αφορούσαν, μεταξύ άλλων, το χρονικό σημείο λήξεως της δεσμεύσεως περί μη εμπορίας, κρίθηκαν ανίσχυρες από το Δικαστήριο, με αποφάσεις της 11ης Δεκεμβρίου 1990, C-189/89, Spagl (Συλλογή 1990, σ. I-4539), και C-217/89, Pastätter (Συλλογή 1990, σ. I-4585).

8 Ύστερα από τις αποφάσεις αυτές, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1639/91, της 13ης Ιουνίου 1991, για την τροποποίηση του κανονισμού 857/84 (ΕΕ L 150, σ. 35), ο οποίος, καταργώντας τις προϋποθέσεις που είχαν κριθεί ανίσχυρες, κατέστησε δυνατή τη χορήγηση στους εν λόγω παραγωγούς ειδικής ποσότητας αναφοράς.

Με απόφαση της 19ης Μαΐου 1992, C-104/89 και C-37/90, Mulder κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. I-3061, στο εξής: απόφαση Mulder II), το Δικαστήριο έκρινε ότι η Κοινότητα ευθύνεται για τις ζημίες που υπέστησαν ορισμένοι παραγωγοί γάλακτος οι οποίοι εμποδίστηκαν να εμπορευθούν γάλα εξ αιτίας της εφαρμογής του κανονισμού 857/84, λόγω του ότι είχαν αναλάβει δεσμεύσεις κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 1078/77.

0 Κατόπιν της απόφασης αυτής, το Συμβούλιο και η Επιτροπή δημοσίευσαν, στις 5 Αυγούστου 1992, την ανακοίνωση 92/C 198/04 (ΕΕ C 198, σ. 4). Αφού υπενθύμισαν τις συνέπειες της απόφασης Mulder II και με σκοπό τη διασφάλιση της πλήρους αποτελεσματικότητας της απόφασης αυτής, τα εν λόγω θεσμικά όργανα εξέφρασαν την πρόθεσή τους να λάβουν τα πρακτικά μέτρα για την αποζημίωση των οικείων παραγωγών. Μέχρι τη λήψη των μέτρων αυτών, τα εν λόγω όργανα δεσμεύθηκαν, έναντι παντός δικαιουμένου αποζημιώσεως παραγωγού, να μην εγείρουν ένσταση παραγραφής βάσει του άρθρου 43 του Οργανισμού ΕΟΚ του Δικαστηρίου. Παρ' όλ' αυτά, η ανωτέρω δέσμευση εξηρτάτο από την προϋπόθεση ότι η αξίωση αποζημιώσεως δεν θα είχε ακόμη παραγραφεί κατά την ημερομηνία δημοσίευσής της ανακοινώσεως ή κατά την ημερομηνία κατά την οποία ο παραγωγός θα απευθυνόταν σε κάποιο από τα όργανα.

Στη συνέχεια, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2187/93, της 22ας Ιουλίου 1993, για την προσφορά αποζημιώσεως σε ορισμένους παραγωγούς γάλακτος ή γαλακτοκομικών προϊόντων, οι οποίοι εμποδίστηκαν προσωρινά να ασκήσουν τη δραστηριότητά τους (ΕΕ L 196, σ. 6). Ο κανονισμός αυτός προβλέπει τη χορήγηση κατ' αποκοπήν αποζημιώσεως στους παραγωγούς οι οποίοι υπέστησαν, υπό ορισμένες περιστάσεις, ζημίες λόγω εφαρμογής της ρυθμίσεως την οποία αφορούσε η απόφαση Mulder II.

Το ιστορικό της διαφοράς

- 12 Ο ενάγων, κάτοχος γεωργικής εκμεταλλεύσεως στο Fuzunec (Γαλλία), ανέλαβε, στο πλαίσιο του κανονισμού 1078/77, δέσμευση περί μετατροπής της αγέλης του από γαλακτοπαραγωγό σε κρεατοπαραγωγό. Η δέσμευση έληξε στις 15 Νοεμβρίου 1983 και, έκτοτε, ο ενάγων δεν άρχισε εκ νέου την παραγωγή γάλακτος.
- 13 Σε επιστολή της 6ης Οκτωβρίου 1988 προς τον νομάρχη του Finistère, ο ενάγων εξέφρασε τη δυσαρέσκειά του ως προς την κατάσταση στην οποία περιήλθε μετά την καθιέρωση των ποσοστώσεων γάλακτος. Επισημάνε, επίσης, ότι δεν μπορούσε να παραγάγει γάλα χωρίς ποσόστωση, λόγω της επαχθούς εισφοράς.
- 14 Στις 20 Φεβρουαρίου 1992, ο ενάγων ζήτησε να λάβει ποσότητα αναφοράς στο πλαίσιο του κανονισμού 1639/91. Με απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 1992, οι εθνικές αρχές απέρριψαν την αίτησή του λόγω εκπρόθεσμης υποβολής της. Ο ενάγων ουδέποτε έλαβε ποσότητα αναφοράς από τις εθνικές αρχές.
- 15 Μετά τη θέση σε ισχύ του κανονισμού 2187/93, ο ενάγων υπέβαλε αίτηση προκειμένου να τύχει αποζημιώσεως από την Επιτροπή. Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε με την αιτιολογία ότι, αντιθέτως προς τις απαιτήσεις αυτού του κανονισμού, ο ενάγων δεν είχε λάβει οριστική ποσότητα αναφοράς.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 16 Με δικόγραφο που κατέθεσε στις 12 Οκτωβρίου 1993, ο ενάγων άσκησε την υπό κρίση αγωγή.
- 17 Με διάταξη της 12ης Νοεμβρίου 1993, το Πρωτοδικείο ανέστειλε τη διαδικασία μέχρι την έκδοση αποφάσεως του Δικαστηρίου στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-104/89 (Mulder κ.λπ κατά Συμβουλίου και Επιτροπής) και C-37/90 (Heinemann κατά Συμβουλίου και Επιτροπής).
- 18 Με διάταξη της 10ης Φεβρουαρίου 1999, ο πρόεδρος του τέταρτου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου, αφού άκουσε τους διαδίκους κατά την άτυπη συνάντηση της 30ής Σεπτεμβρίου 1998, διέταξε τη συνέχιση της διαδικασίας στην υπό κρίση υπόθεση.
- 19 Με απόφαση της 6ης Ιουλίου 1999, η υπόθεση παραπέμφθηκε σε τριμελές τμήμα.
- 20 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τέταρτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και κάλεσε τον ενάγοντα να απαντήσει εγγράφως σε ορισμένες ερωτήσεις.
- 21 Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 14, παράγραφος 2, και 51 του Κανονισμού Διαδικασίας, το τέταρτο τμήμα ανέθεσε την υπόθεση στον R. M. Moura Ramos, ως δικαστή μονομελούς τμήματος.

22 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση της 28ης Ιανουαρίου 2000.

23 Ο ενάγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να υποχρεώσει τα εναγόμενα όργανα να του καταβάλουν αποζημίωση ύψους 1 299 643,76 γαλλικών φράγκων (FRF), εντόκως προς 8 % ετησίως, από 19ης Μαΐου 1992,

— να τα καταδικάσει στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

24 Τα εναγόμενα όργανα ζητούν από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την αγωγή,

— να καταδικάσει τον ενάγοντα στα δικαστικά έξοδα.

Επί της ουσίας

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 25 Ο ενάγων ισχυρίζεται ότι υπέστη ζημία λόγω της μη χορηγήσεως ποσότητας αναφοράς κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 857/84, ο οποίος κρίθηκε ανίσχυρος από το Δικαστήριο με την υπόθεση Mulder I. Ακολούθως, το Δικαστήριο έκρινε, επίσης, με την απόφαση Mulder II, ότι ο εν λόγω κανονισμός παραβίαζε τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των παραγωγών που είχαν αναλάβει δεσμεύσεις περί μη εμπορίας ή μετατροπής και οι οποίοι σκόπευαν, μετά τη λήξη αυτών των δεσμεύσεων, να αρχίσουν εκ νέου την παραγωγή γάλακτος. Υπό αυτές τις περιστάσεις, η αποκατάσταση της προκληθείσας ζημίας βαρύνει το Συμβούλιο και την Επιτροπή.
- 26 Συναφώς, αμφισβητεί τον ισχυρισμό των εναγομένων, σύμφωνα με τον οποίο είχε αυτοβούλως εγκαταλείψει την παραγωγή γάλακτος. Εκθέτει ότι, μετά την έκδοση της αποφάσεως Mulder I, υπέβαλε πράγματι αίτηση στο νομάρχη του Finistère για να λάβει ποσότητα αναφοράς, στις 6 Οκτωβρίου 1988, γεγονός που αποδεικνύει τη βούλησή του να παραγάγει γάλα.
- 27 Για τον υπολογισμό του ποσού της αποζημιώσεως, ο ενάγων επικαλείται τη νομολογία σύμφωνα με την οποία η προς αποκατάσταση ζημία συνίσταται στη διαφορά μεταξύ, αφενός, των εισοδημάτων που θα μπορούσε να είχε πραγματοποιήσει ο ενάγων, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, από τις παραδόσεις γάλακτος τις οποίες θα είχε διενεργήσει αν του είχε χορηγηθεί ποσόστωση, κατά την περίοδο μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1984 και 29ης Μαρτίου 1989 (υποθετικά εισοδήματα) και, αφετέρου, των εισοδημάτων που πράγματι πραγματοποίησε από ενδεχόμενες εναλλακτικές δραστηριότητες (εναλλακτικά εισοδήματα). Ο ενάγων εκτιμά τη ζημία του σε 1 299 643,76 FRF, ποσό που υπολογίζεται με βάση την ετήσια ποσότητα γάλακτος η οποία λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό της προμηδοτήσεως μετατροπής, ήτοι 156 509 λίτρα, πολλαπλασιασμένη επί τη μέση τιμή του λίτρου γάλακτος, ήτοι 2 FRF· το προκύπτον ποσό ισοδυναμεί, για πέντε έτη και τρεις μήνες, με 1 643 344 FRF, μειωμένο κατά το εισόδημα, ύψους 343 701,24 FRF, που προέρχεται από την εναλλακτική του δραστηριότητα.

- 28 Συναφώς, προσθέτει ότι η εναλλακτική δραστηριότητα την οποία άσκησε, ήτοι η παραγωγή κρέατος, αποδείχθηκε καταστροφική από οικονομικής απόψεως, διότι από το 1984, σημειώθηκε πτώση της τιμής του κρέατος, ενώ η τιμή του γάλακτος διπλασιάστηκε.
- 29 Εξάλλου, η αγωγική του αξίωση δεν έχει παραγραφεί, εφόσον τα θεσμικά όργανα δεσμεύθηκαν να διασφαλίσουν την πλήρη αποτελεσματικότητα της αποφάσεως Mulder II έναντι όλων των παραγωγών που θεμελιώνουν την ύπαρξη ζημίας λόγω του ότι δεν μπόρεσαν να λάβουν ποσότητα αναφοράς από το 1984.
- 30 Οι εναγόμενοι ισχυρίζονται, πρώτον, ότι η αγωγική αξίωση του ενάγοντος δεν είναι βάσιμη, δεύτερον, ότι είναι εν μέρει παραγεγραμμένη και, τρίτον, ότι το ποσό της προβαλλομένης ζημίας είναι υπερτιμημένο.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 31 Εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας από ζημίες προκληθείσες από τα όργανα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ), υφίσταται μόνον εφόσον συντρέχει ένα σύνολο προϋποθέσεων όσον αφορά τον παράνομο χαρακτήρα της προσαπτομένης ενέργειας, το υποστατό της ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της παράνομης ενέργειας και της προβαλλομένης ζημίας (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Δεκεμβρίου 1981, 197/80 έως 200/80, 243/80, 245/80 και 247/80, Ludwigshafener Walzmühle κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 3211, σκέψη 18, και του Πρωτοδικείου της 13ης Δεκεμβρίου 1995, Τ-481/93 και Τ-484/93, Exporteurs in Levende Varkens κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. ΙΙ-2941, σκέψη 80).
- 32 Όσον αφορά την κατάσταση των παραγωγών γάλακτος που έχουν αναλάβει δέσμευση περί μη εμπορίας, η Κοινότητα υπέχει ευθύνη έναντι κάθε παραγωγού που

υπέστη αποκαταστάσιμη ζημία λόγω του ότι εμποδίστηκε να παραγάγει γάλα κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 857/84 (απόφαση Mulder II, σκέψη 22).

33 Η ευθύνη αυτή στηρίζεται στην προσβολή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης που μπορούσαν να έχουν, όσον αφορά τον περιορισμένο χαρακτήρα της δεσμευσεώς τους περί μη εμπορίας, οι παραγωγοί που ενθαρρύνθηκαν με πράξη της Κοινότητας να αναστείλουν την εμπορία γάλακτος για ορισμένη περίοδο, χάριν του γενικού συμφέροντος και έναντι καταβολής πριμοδοτήσεως (απόφαση Mulder I, σκέψη 24, και προαναφερθείσα απόφαση von Deetzen, σκέψη 13). Ωστόσο, η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης δεν εμποδίζει την επιβολή, στο πλαίσιο συστήματος όπως το σύστημα της συμπληρωματικής εισφοράς, περιορισμών στους παραγωγούς, αποτελούντων συνάρτηση του γεγονότος ότι οι παραγωγοί αυτοί δεν εμπορεύθηκαν γάλα κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου πριν από την έναρξη της ισχύος του εν λόγω συστήματος, για λόγους ασχέτους προς τη δέσμευσή τους περί μη εμπορίας (απόφαση της 13ης Ιανουαρίου 1999, Böcker-Lensing και Schulze-Beiering κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, T-1/96, Συλλογή 1999, σ. II-1, σκέψη 41.)

34 Ο ενάγων προβάλλει παράνομη στέρηση ποσότητας αναφοράς μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1984 και 29ης Μαρτίου 1989, λόγω της εφαρμογής του κανονισμού 857/84. Ο κανονισμός αυτός διέψευσε τη δικαιολογημένη προσδοκία του ενάγοντος να μπορέσει να αρχίσει εκ νέου την παραγωγή γάλακτος μετά τη λήξη της περιόδου μετατροπής.

35 Υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, πρέπει να εξεταστεί, καταρχάς, αν είναι βάσιμοι οι ισχυρισμοί που προβάλλει ο ενάγων για να θεμελιώσει δικαίωμα αποζημιώσεως, ιδίως όσον αφορά την ύπαρξη παράνομης συμπεριφοράς των οργάνων και το υποστατό της ζημίας.

36 Συναφώς, πρέπει να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία, εναπόκειται στον διάδικο που επικαλείται την ευθύνη της Κοινότητας να προσκομίσει πειστικά αποδεικτικά στοιχεία ως προς την ύπαρξη ή την έκταση της ζημίας που προβάλλει και να αποδείξει τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της ζημίας αυτής και της συμπεριφοράς την οποία προσάπτει στα κοινοτικά όργανα (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της

7ης Μαΐου 1998, C-401/96 P, Somaco κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-2587, σκέψη 71).

- 37 Ακολούθως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο ενάγων δεν άρχισε εκ νέου την παραγωγή γάλακτος κατά τη λήξη της περιόδου μετατροπής, στις 15 Νοεμβρίου 1983, παρό το γεγονός ότι ο κανονισμός 857/84 τέθηκε σε ισχύ μόλις την 1η Απριλίου 1984 και ο ενάγων είχε, εκείνη την εποχή, στην κατοχή του θηλάζουσες αγελάδες (βλ., προαναφερθείσα επιστολή της 6ης Οκτωβρίου 1988).
- 38 Μολονότι ο ενάγων διατείνεται ότι, μετά το 1984, ζήτησε από τις γαλλικές αρχές να αρχίσει εκ νέου την παραγωγή γάλακτος, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ζήτησε τη χορήγηση ποσότητας αναφοράς μόλις στις 20 Φεβρουαρίου 1992, μετά τη θέση σε ισχύ του κανονισμού 1639/91. Εξάλλου, από τον φάκελο και από τις απαντήσεις στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου προκύπτει ότι ο ενάγων δεν ζήτησε τη χορήγηση ποσότητας αναφοράς εντός της προθεσμίας που πρόβλεπεται από τον κανονισμό, λόγω έλλειψης πληροφόρησης, την οποία καταλογίζει στις γαλλικές διοικητικές αρχές.
- 39 Επιπλέον, ο ενάγων δεν απέδειξε ότι προέβη σε ενέργειες που μπορούν να θεωρηθούν ως απόδειξη της προθέσεώς του να αρχίσει εκ νέου την παραγωγή γάλακτος μετά τη λήξη της περιόδου μετατροπής. Πράγματι, τα μόνα στοιχεία του φακέλου, ήτοι οι επιστολές με τις οποίες ο ενάγων ενημέρωσε τις γαλλικές αρχές για την επιθυμία του να αρχίσει εκ νέου την παραγωγή γάλακτος, χρονολογούνται το νωρίτερο στις 6 Οκτωβρίου 1988 και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να θεμελιώσουν την πρόθεση του ενάγοντος να αρχίσει εκ νέου την παραγωγή γάλακτος μετά τη λήξη της δεσμεύσεώς του για μετατροπή το 1983.
- 40 Συνεπώς, ο ενάγων δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι είχε, ως προς τη δυνατότητα επανενάρξεως της παραγωγής γάλακτος, δικαιολογημένη εμπιστοσύνη, η οποία μπορούσε να διαιφευστεί από την επίδικη κοινοτική νομοθεσία.

41 Ναι μεν είναι αληθές ότι ο ενάγων ζήτησε τη χορήγηση ποσότητας αναφοράς το 1992, πλην όμως δεν μπορεί να ισχυρισθεί ότι είχε δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ως προς τη δυνατότητα να αρχίσει εκ νέου την παραγωγή γάλακτος καθ' οποιονδήποτε χρόνο στο μέλλον. Πράγματι, στις κοινές οργανώσεις αγορών, οι οποίες, λόγω του αντικειμένου τους, προσαρμόζονται συνεχώς σε συνάρτηση με τις μεταβολές της οικονομικής κατάστασεως, οι επιχειρηματίες δεν μπορούν δικαιολογημένα να έχουν την πεποίθηση ότι δεν θα θεσπιστούν κανόνες της πολιτικής αγορών ή της διαρθρωτικής πολιτικής που να επιβάλλουν περιορισμούς (βλ., αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Ιουνίου 1987, 424/85 και 425/85, Frisco, Συλλογή 1987, σ. 2755, σκέψη 33· Mulder I, σκέψη 23 και την προαναφερθείσα von Deetzen, σκέψη 12, καθώς και την προαναφερθείσα απόφαση Böcker-Lensing και Schulze-Beiering κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 47).

42 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η Κοινότητα δεν υπέχει ευθύνη έναντι του ενάγοντος λόγω της εφαρμογής του κανονισμού 857/84, χωρίς να χρειάζεται να εξετασθεί αν πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις της ευθύνης αυτής.

43 Υπό τις συνθήκες αυτές, παρέλκει η εξέταση του ζητήματος της παραγραφής.

44 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η αγωγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

45 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος φέρει τα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή ο ενάγων ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το αίτημα του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (μονομελές)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την αγωγή.**

- 2) Καταδικάζει τον ενάγοντα στα δικαστικά έξοδα.**

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου 2000.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Δικαστής

R. M. Moura Ramos